

Загальні поняття про людей з інвалідністю та інвалідність

Навчального тренінгу
«ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ НАВИКІВ СПІЛКУВАННЯ
ТА РОБОТИ ПРАЦІВНИКІВ СУДУ ІЗ ЛЮДЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ»

23 травня 2016 року
місто Чернігів

Позиції для побудови ефективного навчання

- 1. Учасники лекції** виступають відповідальними державними службовцями та добрими людьми і не можуть поділятися на правих чи винуватих, гарних або поганих тощо.
- 2. Запитання слухачі** ставлять в межах обговорюваної теми в усному порядку (за бажанням письмово).
- 3. Відповідь викладача** на питання поставлене слухачем надається після завершення презентації поточного епізоду здебільшого в усному порядку. *Розгляд питання, що з об'єктивних причин не буде вирішене під час лекції, може бути розглянуте в робочому порядку поза межами лекції.*
- 4. Слухачам пропонується** бути уважними до відповідей викладача, що надаються на запитання інших слухачів.
- 5. Висловлювання слухачів**, їх враження, позиції, згода або заперечення щодо обговорюваного матеріалу надаються в усному порядку (за бажанням письмово), що свідчитиме про наявність зворотного зв'язку та побудови ефективної комунікації між учасниками заняття.

ОЧІКУВАННЯ СЛУХАЧІВ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

Мета заняття

- **Надати знання** щодо концептуальних понять, пов'язаних із людьми з інвалідністю
- **Ознайомитись та порозумітися із світовими поглядами** на людей з інвалідністю, їх відносин із суспільством, еволюцією цих відносин і чинною ситуацією в країні
- **Досягти порозуміння** щодо сприйняття людей з інвалідністю та інвалідності, не як вади з «поганим» присмаком, а як особливості будь-якої людини на рівні із кольором очей, шкіри...
- Спонукаати до розбудови оновлених особистих роздумів щодо цінності людей з інвалідністю

ЗМІСТ ТЕМИ

1. Еволюція суспільних поглядів на людей з інвалідністю.
2. Поняття про інвалідність. Види інвалідності.
3. Моделі інвалідності та визначення людей з інвалідністю.

ПРИЧИНИ НАШОЇ ЗУСТРІЧІ

1. Відсутність даних і досвіду **щодо ОЗІ**.
2. Неадекватні заходи політики і стандарти **щодо ОЗІ**.
3. Нестача послуг **ОЗІ**.
4. Проблеми з наданням послуг **ОЗІ**.
5. Відсутність доступності **ОЗІ**.
6. Неадекватні інформація і комунікація **щодо ОЗІ**.
7. Відсутність консультування та включення в суспільне життя **ОЗІ**.
8. Відсутність даних і досвіду **щодо ОЗІ**.

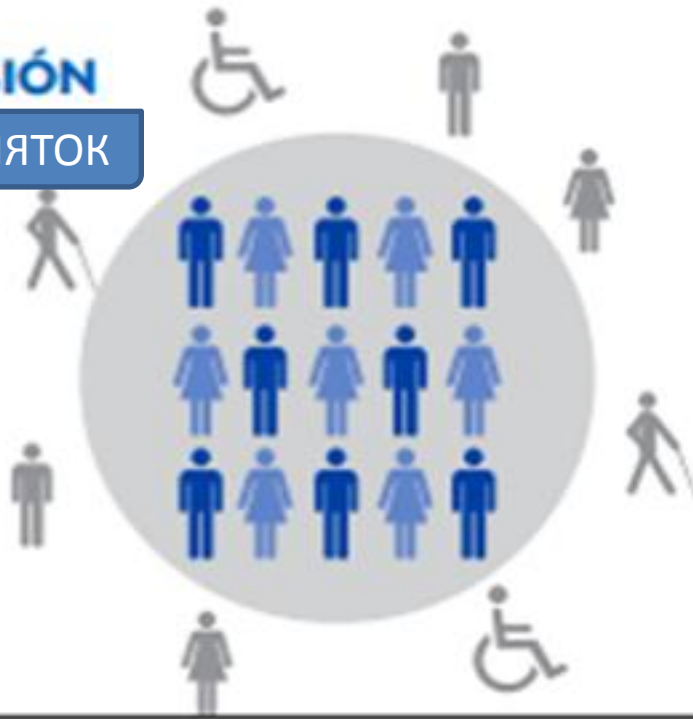
«Всесвітня доповідь про інвалідність». ВООЗ, 2011 р.

Еволюція суспільних поглядів на людей з інвалідністю

- 1. Ексклюзія** (Від лат. *exclusio* - виняток) - виключення певних індивідів або груп із суспільних процесів, відмова їм у наданні загальнодоступних благ. (Стародавні часи до 16 століття нашої ери)
- 2. Сегрегація** (лат. *segregatio* — відділення) — різновид дискримінації, який полягає у фактичному чи юридичному відокремленні в межах одного суспільства тих суспільних груп, які вирізняються за расовими, гендерними, соціальними, релігійними чи іншими ознаками, та в подальшому законодавчому обмеженні їхніх прав. (17 століття – початок 19 століття)
- 3. Інтеграція** (від лат. *integrum* — ціле, лат. *integratio* — відновлення) поєднання, взаємопроникнення. Це процес об'єднання будь-яких елементів (частин) в одне ціле. Процес взаємозближення й утворення взаємозв'язків. (середина 19 століття – 20 століття)
- 4. Інклюзія** (від англ. *inclusion* — включення) — процес збільшення ступеня участі всіх громадян в соціумі, і насамперед тих, що мають труднощі у фізичному чи розумовому розвитку. (кінець 20 століття – початок 21 століття)

EXCLUSIÓN

1. ВИЙНЯТОК

2. ВІДДІЛЕННЯ

SEGREGACIÓN

INTEGRACIÓN

3. ВЗАЄМОПРОНИКНЕННЯ

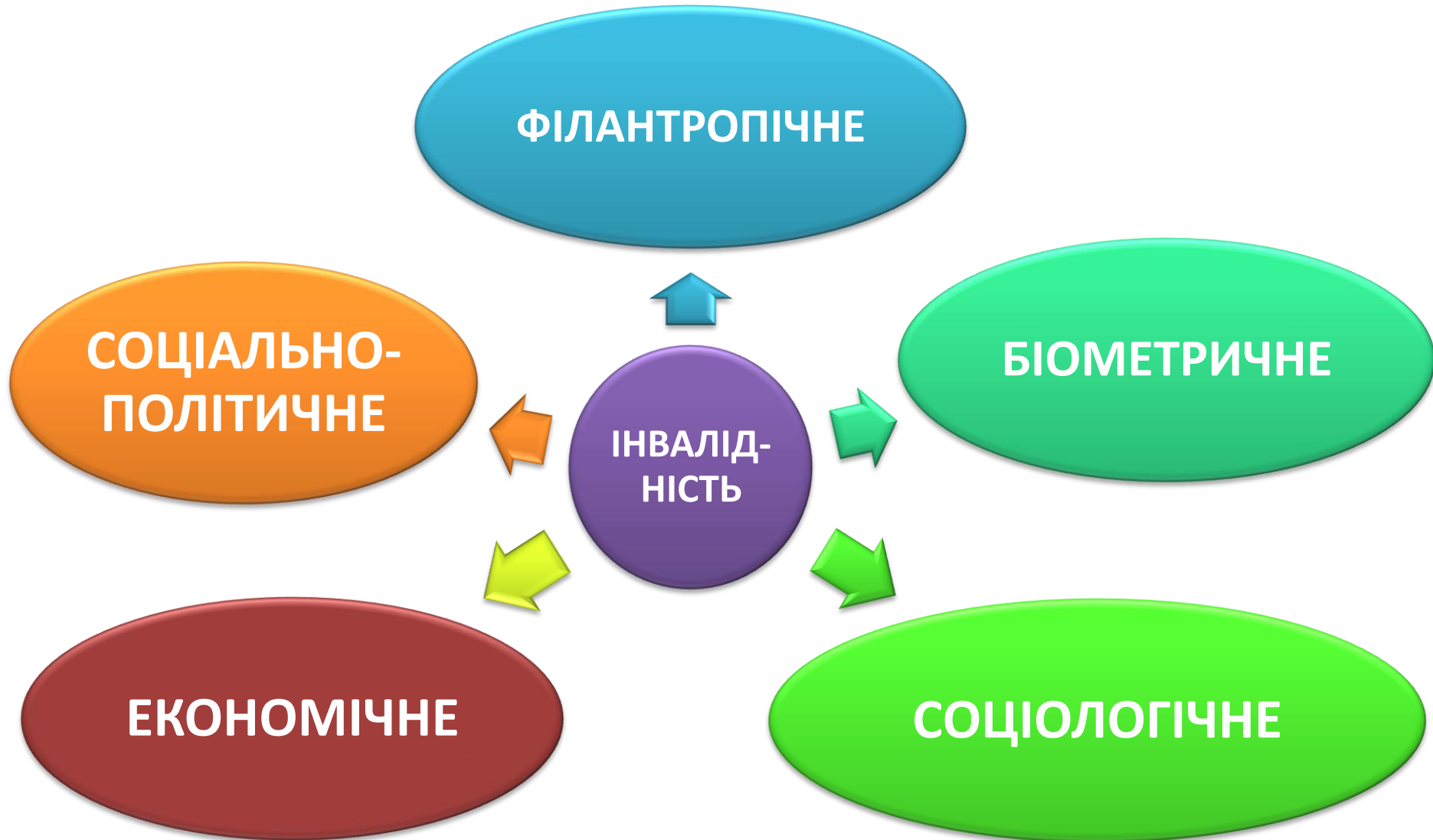
INCLUSIÓN

4. ВКЛЮЧЕННЯ

Поняття про інвалідність та людей з інвалідністю

Конвенція про права інвалідів

The Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Конвенція про права людей з інвалідністю

Інвалідність – поняття, яке еволюціонує і є результатом взаємодії, яка відбувається між людьми з інвалідністю та перешкодами у стосунках і середовищі і яка заважає їхній повноцінній і дієвій участі у житті суспільства на рівні з іншими

ТИПИ ІНВАЛІДНОСТІ

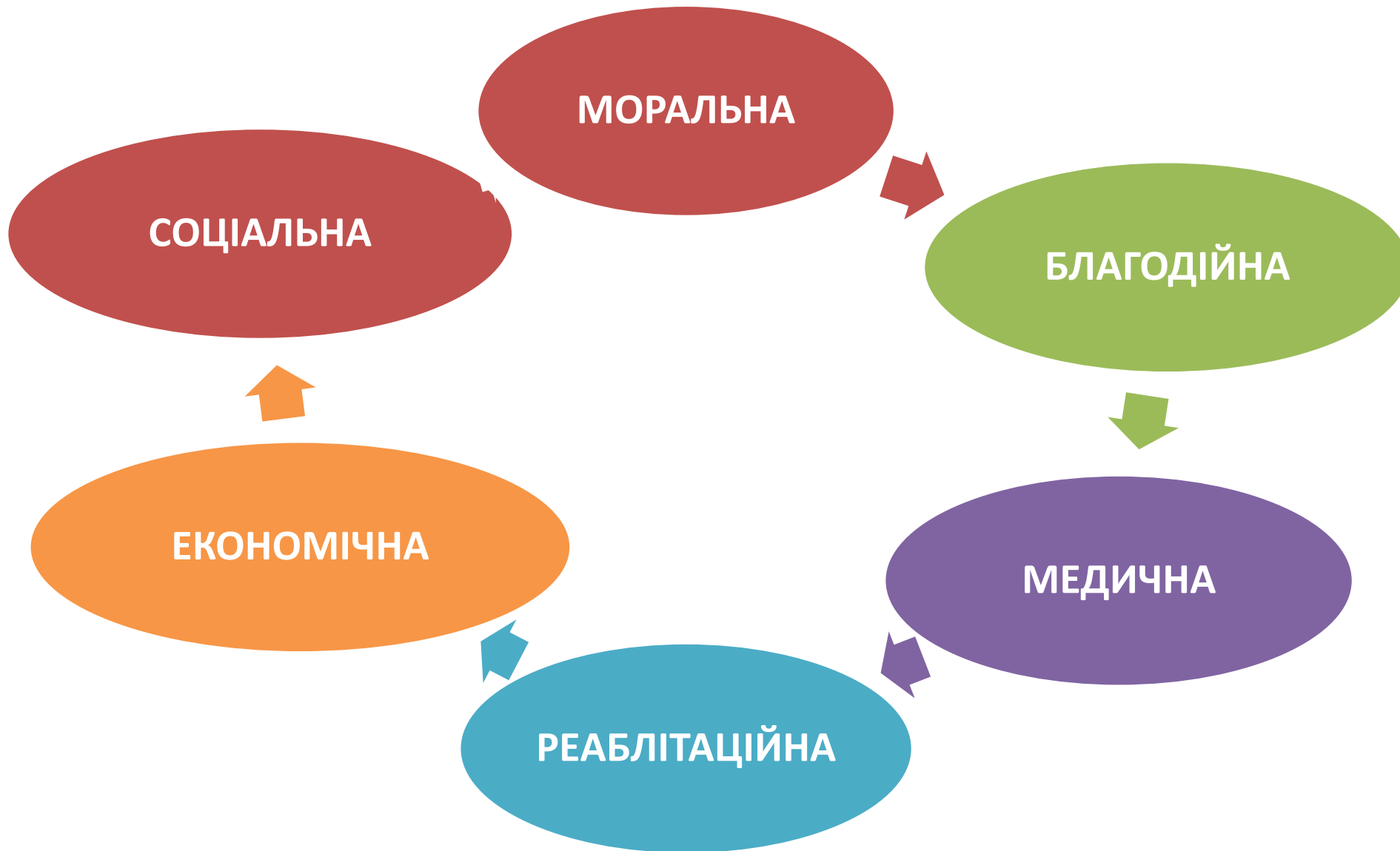
Розрізняють такі групи:

- **за віком** (діти, молодь, дорослі, інваліди похилого віку)
- **за походженням інвалідності** (від народження, набута інвалідність, інваліди праці, війни, загального захворювання)
- **за видами захворювання та обмежень** (особи з інтелектуальною недостатністю, особи з сенсорними та фізичними обмеженнями)
- **за характером захворювання** (мобільні, маломобільні, нерухомі)

«Інвалідність» – соціальне явище, а не медична проблема особи

Такий підхід – ознака демократичного, побудованого на гуманістичних позиціях та цінностях суспільства, що досягло високого рівня духовного і культурного розвитку.

Моделі сприйняття інвалідності

Порівняння основних моделей сприйняття інвалідності

Медична модель

- сліпий
- глухий
- візочник
- псих
- діточки-інваліди

Соціальна модель

- людина з порушення зору
- людина з порушенням слуху
- людина з порушенням опорно-рухового апарату
- людина з ментальними п порушеннями
- діти з інвалідністю

УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕНТ

Інвалід (від лат. — *слабкий, немічний, «непридатний»*) особа зі стійким розладом функцій організму, зумовленим захворюванням, наслідком травм або з уродженими дефектами, що призводить до **обмеження життєдіяльності, до необхідності в соціальній допомозі і захисті**

Загальноновживані поняття щодо людей з інвалідністю

Інвалід

Маломобільні групи населення

Соціально уразливі групи населення

Люди з особливими потребами

Неповносправні люди

Конвенція про права інвалідів

The Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Конвенція про права людей з інвалідністю

Інвалідність – поняття, яке еволюціонує і є результатом взаємодії, яка відбувається між людьми з інвалідністю та перешкодами у стосунках і середовищі і яка заважає їхній повноцінній і дієвій участі у житті суспільства на рівні з іншими

Міжнародно-визнані поняття щодо людей з інвалідністю

Людина з
інвалідністю

Людина з
обмеженими
МОЖЛИВОСТЯМИ

Види людей з інвалідністю:

- люди з порушенням слуху та мови
- люди з порушенням зору
- люди з порушенням інтелектуального розвитку (ментальні порушення, затримка психічного розвитку)
- люди з порушенням опорно-рухового апарату
- люди з комплексними порушеннями психофізичного розвитку
- люди з хронічними соматичними захворюваннями (діабет, нефрит ...)
- люди з психоневрологічними захворюваннями

Соціум і люди з обмеженими можливостями в майбутньому

Життя людини з вадами насправді важке. Нам потрібно боротися з проблемами.

Втім, проблеми, які ми вирішуємо, не ті, що вам можуть здаватися.

Вони не стосуються наших тіл.

Я справді хочу жити у світі, де вада не є особливістю, а нормою.

Стелла Янг (2014)